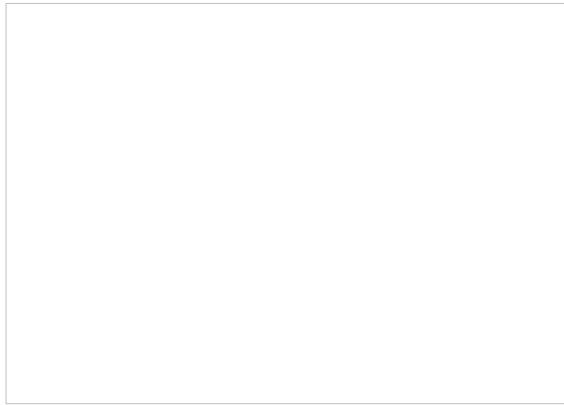

Musulmanlara täze ýyl bellemek bolýarmy?

Allaha hamd, Pygamberimiz Muhammede salat we salam bolsun.

Pygamberimiz Muhammed sallallahu aleýhi we sellem hadysda: “**Şübheleriz siz sizden öñküleriň yzlaryna garyş-garyş eýerersiňiz. Hatda olar hažzygyň hinine girseler, siz hem girip görersiňiz.**” Sahabalar: Ya Resulullah bizden öñkiler diýyäniň Ýahudy we Hristianlarmy? Diýdiler. Pygamberimiz: “Başga kim bolsun?” diýdi.¹

Başga bir rowayatynda şeýle diýyär: “**Olardan biri ýoluň üstünde ejesi bilen zyna etse, sizden hem ony etjek tapylar.**”²

Pygamberimiz (sallallahu aleýhi we sellem) 14 asyr öñ ymmatynyň sezewar boljak azgynlygyndan habar berdi. Ol hem kapyrlara meñzemek, olara eýermek her meselede şolar ýaly bolmaga çalyşmakdyr. Gynanskada günümüzde köp muslimanlaryň bu betbagtçylyga duçar bolanlygyny görýaris. Üstünde durmak isleyän mowzugymyz köp Türkmen maşgalalarynda giňden bellenilýän täze ýyl baýramydyr. Bu baýram Türkmen topraklarynda Sowet döwürinde bellenilip başlanylýar. Halkyň içine kapyrlaryň bu baýramy şeýle bir ýerleşdi welin, Gurbanlykda bir goýun alyp kesmäge ýagday tapmayan maşgalalar, Hristianlaryň baýramy bolan täze ýyly bellemek üçin dünýäň puluny harjaýşlaryna şayat bolýarys. Musulmanlaryň Gurban we Ramazan baýramlaryny bellemeýänler, ençeme harajat edip gaýry dinlileriň baýramyny belleyärler. Üstesinede bu täze ýyl mynasybetli üýşülýän ýerleriň köpüsünde Allahyň haram eden zatlary edilýär. Alkagol önumleri, zenan-erkek garyşyk üýşmeleňler, haram bolan aýdym sazlar, zyna we başgada uly günäler edilýär. Bu ýagdaý, bu baýramy belleyänleriň köpüsünde bolýan zatdyr. Başga bir tarapdan bolsa, bu gije nähili geçse bütin ýyl hem şonuň ýaly boljakmyş diýen, batyl we küfür ynançlar hem halkyň içinde az däl. Bunyň ýaly pikirler, bir musulmanyň imanyny düýbünden bozýan ynançdır. Her ýylда we günde nämäniň nähili boljagy diňe Allah Tagalanyň elindedir we kadara iman babyndandır. Ýagny bu gjide Allahyň gazaby inyänligine şüphe ýokdur. Muňa hiç kim şübe etmesin. Çünkü alymlaryň aýdyşy ýaly kapyrlaryň baýaramyna ýonekeyje goşulmak uly günä bolup durka, kapyrlaryň simwoly bolan arçany öýünde dikip, ol baýramy hut özüň bellemek we başgada haram zatlary etmegiň näderejede uly günäligi belli zatdyr.

Täze ýyl baýramy:

Bu baýram Isa aleýhis salamyň doglan günü mynasybetli bellenilýän, Hristian baýramydyr. Öz kalendarlaryna görä Isanyň doglan günü diýip, kabul edýän günlerini, Milady täze ýylyna birleşdirip belleyärler. Milady ýyl hasabynyň başlangyjy höküminde hem Isa aleýhis salamyň doglan gününü esas edip alýarlar. Aslynda bolsa, Isa aleýhis salamyň doglan günü belli däldir. Muny Hristian çeşmeleriniň özi hem kabul edýärler.

Arça agajy:

Ýaprak dökmeýän ağaçlary bezemek we onuň daşynda jemlenişmek, gadymy yewropa butçularynyň rituallarydyr. Taryhy maglumatlarda, yewropa halklarynyň hristianlygy kabul etmezden öñ butparaz bolanlygy we arça agaja çokunandyklary habar berilýär. Olaryň ynanjynda arça agajy hemise ýaşyl bolansoň ebedi ýasaýyşyň simwoly bolupdyr. Olar arça agajyna dürlü miýweleri we kiçirák haywanlary öldürüp asmak bilen bezáp, öz butlaryna ybadat edipdirler. Wagtyň geçmegi bilen yewropalyar Hristianlygy kabul edensoňlar arça olaryň içinde, dini simwol höküminde saklanyp galýar. We Merýem enemiziň Isa aleýhis salamy doguranda agajyň aşagynda oturanlygy baradaky rowayat bilen bireleşdirilip, göýä şol ağaç Merýem enemiziň Isa alehis salamy dogurandaky agajyň simwoly höküminde ullanylýar. Käbir Yewropalyar bolsa, arçany göýä Adam ata we How enäniň miýwesini iýen jennet agajynyň temsili höküminde, täze ýyl günü öýünde bezäpdirlər.

Aýaz baba:

Aýaz baba bolsa, taryhy çeşmelere göre bir döwür ýaşap geçen Hristian ýagşyzadasyny suratlandyrýar. Ol ýagşyzda

hemise garyp maşgalalara kömek edenligi, hatda olary ynijtmaçlyk üçin gije gelip penjireden ýa-da tüsse çykýan ýerden öye sowgatlar taşlap gidenligi aýdylýar. We ýenede ol ýagşyzada kişi çykman oturan gyzlara, çykmaça kömek edýänligi rowaýat edilýär. Käbir ýewropa döwletleriniň hekaýalaryna görä, aýaz baba höküminde, howada keýikleri bilen uçup gelyän we sowuk Skandinawýa ýaly yurtlarda ýaşanýan Santa Klawus kabul edilýär.

Bu makalamyzda kapyrlaryň baýramyny hususanam täze ýyl bellemegiň Yslamda haramdygyny, Kuran we Sahyh hadyslaryň, ähli-sünnediň, ulamalaryň sözüniň saýasynda beýan etdik. Allah Tagaladan bu makalamzy musulman doganlarymyza peýdaly etmegini we musulman doganlarymyzyň bu makala sebäpli, öz edýän ýalñışlyklaryny bilip toba gelip, haka düşümeklerini dileyäris!

Kuran-Kerimden deliller:

1-Allah Tagala ýahudy we hristianlar barada şeýle diýyär: “.....Saña gelen ylymdan soňra, olaryň (ýahudy, hristianlaryň) howaýy nebislerine uýsaň, onda şübesiz zalymlardan bolarsyň.”³

2- Allah Tagala aýatda: “Şonuň ýaly Biz ony (Kurany) arapça höküm halynда iberdi. Eger sen özüne gelen bı ylymdan soňra, olaryň haý-höwäslerine eýerseň, seniň üçin Allah tarapyndan bir dost hem, goragçy hem bolmaz.”⁴

Hafız Ibn Kesir (rahimahullah) bu aýatyň tefsirinde şeýle diýyär: “Sünnete, Muhammed (sallallahu aleýhi we sellemiň goýan ýoluna boýun bolandan soňra, azaşan kişileriň yzyna eýermezligi üçin ylym eýelerine duýduruşdur.”

3-Allah Tagala aýatda: “Eý iman edenler! Raina diýmäň, unzurna diýiň we diňläň. Kapyrlar üçin agyr azap bardyr.”⁵

Ibn Kesir (rahimahullah) bu aýatyň tefsirinde şeýle diýyär: “Allah Tagala bu aýatda mü'min gullaryna kapyrlara sözlerinde we hereketlerinde meñzemegi gadagan etdi. Çünkü yahudalar (musulmanlardan) kem tapmak üçin sözleri üýtgedip gürleyärdiler. Meselem ýahudalar “Bizi diňle” diýjek bolsalar, “Samahyllamak” manysyny aňladýan “raunet” kökünden emele gelen (sözi ullanyp) “raina” diýyärlerdi. Bu söz bize seret we bize samahyl zatlar aýt manysy aňladýanlygy üçin, Ýahudalar ikinji sözi üýtgedip aýdýardylar.....(Bu aýatdan) maksat sözde we hereketde kapyrlara meñzemekden, Allah Tagalanyň gadagan edenlidir. Bu aýat sözlerde, hereketlerde, geýim-gejimlerde, bayramlarynda, ybadatlarynda we bize meşrûg bolmaýan, biziň gollamaýan ähli zatlarymyza kapyrlara meñzemegiň düýbünden gadagandygyna yşarat edýändir we olara meñzeýänleri howatyr edip, gorkuzýandyr.”

Cünkü ýahudalar “raina” sözünü Pygamberimiziň (sallallahu aleýhi we sellem) üstünden güljek bolup, “bize samahylla” manysynda, Oňa garşy ullanýardylar. Şonuň üçin hem Allah Tagala mü'min gullaryna gürlänlerinde hem kapyrlara muhalefet etmegi, olara garşy bolmagy we olara meñzemezligi buýurdy. Eger Allah Tagala musulmana gürlände hem kapyra meñzemezligi buýran bolsa, olaryň edenini edip, olaryň bayramlaryny bellemegiň näderejede erbetligini sen pikirlen eý musulman dogan!

4-Allah Tagala aýatda: “Iman getirenler üçin kalblary Allahyň zikrine we indirilen Hak Kurana maýyl bolmak (isleg duýmak, gorkmak) wagty gelmedi? Özlerine öň kitap beriliň, üstünden uzak wagt geçenden, soňra kalblary gatap galan (ýahudy we hristianlar) ýaly bolmasynlar. Olaryň (ýahudy we hristianlar) köpüsü fasyk kişilerdir.”⁶

Ibn Kesir (rahimahullah) bu aýatyň tefsirinde şeýle diýyär: “Allah Tagala mü'min gullaryna ähli -kitaba ýagny Ýahudy we Hristiana meñzemegi gadagan etdi.....”

5-Allah Tagala aýatda: “Zulum ýoluny tutan kimselere meýl etmäň. Beýle etseňiz, size dowzah ody deger. Siz üçin Allahdan özge dost ýokdur. Soňra (ýagny zalymlara eýerseňiz) size ýardam berilmez.”⁷

Şeyh Abdurrahman es-Sadi (rahimahullah) şeýle diýyär: “Bu aýat ähli zalymlara meýl etmekden howatyr edendir. Mey etmekden maksat: Zalyma ýakynlaşmak, zulumyna goşulmak, bu meselede oňa (zalyma) eýermek we edýän zulumyna razy bolmakdyr.”

Eziz musulman doganym Allah saňa rehim etsin! Allah Tagala bize kitabymyz Kuran-Kerimde kapyrlaryň, zalymlaryň bayramyny bellemek aňyrda dursyn, olara meýl etmekden, azajyk hem bolsa, zalymlara we olaryň edýän zatlaryna garşy isleg duýmakdan, eýermekden ägä edendir!

6-Allah Tagala aýatda: “Eý iman edenler, ýahudylary we hristianlary dost edinmäň! Olar biri-biriniň dostydyrlar. Sizden kim olary dost edinse, ol hem olardandyr. Allah zalym kowuma hidaýet etmez.”⁸

Bu aýatda kapyrlary dost edinmek olara isleg duýmak, älemleriň Robbi tarapyndan ap-açyk gadagan edilýär.

Ibn Kesir (rahimahullah) bu aýatyň tefsirinde şeýle diýýär: “Allah Tagala aýatda Yslamyň we muslimanlaryň duşmany bolan Ýahudy we Hristianlar bilen dost bolmagy mü'min (iman eden) gullaryna gadagan edýär. Soňra bolsa, olaryň biri-birleriniň dostydygyny habar berýär we olara dost bolanlara duýduruş berip we : “**Sizden kim olary dost edinse, ol hem olardandyr.**” diýýär.

7-Allah Tagala aýatda: “**Olar (musulmanlar) ýalana “zur”a şayat bolmazlar we lagwa (boş söz we amala) duşanlarynda, agraslyk bilen (ondan yüz öwürüp) giderler.**”⁹

Allah Tagala bu aýatda batyl adatlarynda, kapyrlara garşy durany we ýalan zada şayatlyk etmeyän bendelerini öwendir. Kur'an tefsircileri, tabygynlardan selef alymlar we olaryň ýolundan ýöränleriň köpüsi terjimedede “ýalan” diýip, terjime edilen “zur ” sözünü müşrükleriň baýramy diýip, tefsir edendirler.

Müşrükleriň baýramlarynda hem şüphe hem-de şehwet bardyr. Bular batyldyr, çünkü bularda dini taýdan hiç bir peýda ýokdur. Bu baýramlardaky dünýewi keyp we lezzetleriň netijesinde bolsa, azap we ajydyr. Şonuň üç in hem “zur”a (ýalan) diýilendir. Zura şayatlyk etmek bolsa, onuň bolýan ýerine (kapyrlaryň baýramlaryna) gatnaşmak diýmekdir. Allah Tagala diňe ol ýere baryp, görüp we diňläp, şayat bolmagy terk edýän kişileri öwen bolsa, ol ýere gidip şayat bolmakdan beter bu baýramlara goşulmak we baýram bellemek bilen olara eýermegiň hökümi nähili bolar.?

Resulullah (sallallahu aleýhi we sellemiň) sünnetinden deliller:

1-Pygamberimiz (sallallahu aleýhi we sellem) şeýle diýdi: “**Kim bir millete meñzese, ol hem olardandyr.**”¹⁰

Alymlar bu hadisyň şerhinde: Musulmanyň ynançda, ybadatda, ahlakda, özünü alyp barşynda, söz we adatlarynda kapyrlara meñzemegi, olara eýermegi, olaryň agzyny öýkenmegi haramdyr diýip, şerh edendirler.

Hakykatdan hem bu örän möhüm zatdyr, çünkü daşy meñzaniň wagtyň geçmegi bilen içi hem meñzäp başlar. Kimdir biri çykyp: “Biziň maksadymyz kapyrlara meñzemek däl, biz diňe ol gün jemlenip nahar-şor edýäris” diýse, oňa şeýle jogap beriler: “Kapyrlaryň baýramlaryna gabatlap jemlenişmek we olaryň baýramyna goşulmak haramdyr.

Çünkü Pygamberimizden (sallallahu aleýhi we sellem) rowaýat edilen sayhı hadysda: “**Pygamberimiz günüň dogýan we batýan wagtynda namaz kylmagy gadagan edendir.**” (Buhari)

We şeýle diýendir: “**Gün şeýtanyň iki şahy arasyndan dogar we şol wagt kapyrlar oňa (güne) sežde ederler.**” (Muslim)

Ýagny güneş dogýarka we batýarka namaz kylmagyň gadan edilmegi, kapyrlaryň şol wagt güneşe ybadat edýänligi üçindir. Namaz kylan kişiniň niýeti güneşe ybadat etmek ýa-da käfirleré goşulmak bolmasada. Pygamberimiz (sallallahu aleýhi we sellem) şol wagt olara gabatlaşyp, ybadat etmegi gadagan edendir.

Eý musliman dogan berk belle: takwa, salyh, ýağszýada kişilere meñzejek bolýanlar, olar hem olardandyr. Kyýamat gününde ol takwa we salyh kişiler bilen bile bolarlar. Emma ýahuda, hristiana we başga kapyrlara meñzejek bolýanlar hem ol kapyrlardandyr we Allah gorasyn kyýamatda şol meñzemäge çalyşan kişileri bilen bile bolarlar.

2-Pygamberimiz (sallallahu aleýhi we sellem) şeýle diýdi: “**Bizden başgasyna meñzeýän bizden däldir. Ýahudy we hristianlara meñzemäň. Çünkü ýahudylar salamlaşanlarynda barmaklary bilen yşarat ederler, hristianlaryň salamy bolsa, elleriniň aýasy bilen yşarat etmekdir.**”¹¹

SubhanAllah! Özüne Muhammed (sallallahu aleýhi we sellem) ymmaty diýýän kişileriň arasynda, edil kapyrlar ýaly bolup olara eýerýän, olaryň edenini edýän, olaryň baýramlaryny belleýän kişiler barada, Pygamberimiz (sallallahu aleýhi we sellem) näme diýerdi? Kapyrlaryň salam berisi ýaly salam bermegi gadagan edip, ony olara meñzemek diýip atlandyran Pygamberimiz (sallallahu aleýhi we sellem) öz ymmatyň içinde kapyrlaryň baýramyny baýram edip, arça bezäp, aýaz baba bolup, hristianlaryň baýramyny belleýänleri görse näme diýerdi?

3-Pygamberimiz (sallallahu aleýhi we sellem) şeýle diýdi: “**Kim bizden başgasynyň sünneti (ýörelgesi, adaty) bilen amal etse bizden däldir.**”¹²

Kimde-kim Pygamberimiziň (sallallahu aleýhi we sellem) sünnetini taşlap, sünnete ters bolan zatlara amal etse, ýahudy we hristianlaryň adatlaryna eýerse, gymmatly, fazilet, üstünlik bolan zady taşlap, kapyrlaryň zerre ýaljak hem gadyr-gymmaty bolmaýan zatlarynyň yzyna düşse we olary gowy görse, bu kişi özüne musliman diýsede, Pygamberimiziň (sallallahu aleýhi we sellem) ýolundan çykan kişidir.

4-Sabit bin Dahhakdan (radiallahu anh) şeýle rowaýat edilýär: “**Bir adam Buwane diýilýän ýerde bir düýäni gurbanlyk etjek diýip, nezir etdi. Ol kişi Pygamberimiziň (sallallahu aleýhi we sellem) ýanyna gelip: Men Buwane diýilýän ýerde bir düýäni gurban etmegi nezir etdim diýdi.**? Pygamberimiz (sallallahu aleýhi we sellem) Oňa: Ol ýerde (Buwanede) jähiliýye döwründe buta ybadat edýärdilermi? Diýip, sorady. Ýok, diýdiler. Pygamberimiz (sallallahu aleýhi we sellem) ol ýerde, olar (müsrikler) baýram belleyärdilermi? diýip, sorady: Ýok, diýdiler. Şonda Pygamberimiz (sallallahu aleýhi we sellem) şeýle diýdi: Onuň ýaly bolsa, nezriňi kes diýdi....”¹³

Hadysdan hem belli boluþy ýaly kapyrlaryň baýramlaryny bellemek aňyrda dursun, olaryň baýram edýän ýerine baryp Allaha ytagat, ybadat bolan amaly etmek hem günä hasaplanýar. Çünkü bunda olaryň şirk we batyl adatlaryny edýän ýerlerini tassyklamak bardyr.

Hanafi alymlaryndan Allame Molla Aliýýul-Kari (rahimehullah) bu hadisy şerh edip soñunda şeýle diýyär: “Bularyň ählisi kapyrlara meñzmekden ägä etmek üçindir.”¹⁴

5- Pygamberimiz (sallallahu aleýhi we sellem) aýtdy: “**Her bir kowumyň baýramy bardyr. Biziň baýramymyz bu gündür.**”¹⁵

Musulmanlaryň Allah Tagala tarapyndan berlen iki sany baýramy bardyr, olar Ramazan we Gurban baýramydyr.

6-Enes bin Maligiň (radiallahu anh) şeýle diýeni rowaýat edilýär: “**Pygamberimiz (sallallahu aleýhi we sellem) Medinä gelende, Medinelileriň şatlyk, şowhun edýän iki (baýram) günleri bardy. Pygamberimiz (sallallahu aleýhi we sellem) olara: Bu günler näme diýip, sorady. Olar: Biz jähiliýye döwründe bu iki günde oýun-oýnap (şowhun) ederdik, diýdiler. Şonda Pygamberimiz (sallallahu aleýhi we sellem) olara: Allah Tagala size bularyň ýerine has haýyrlysyn berdi, ol günler Gurban we Ramazan baýramlarydyr.**”¹⁶

7- Pygamberimiz (sallallahu aleýhi we sellem) ymmatyna Ýahudy we Hristianlara meñzemezligi buýrandyr we muňa ama etmek Onuň sünnetidir. Hadysda:

-Pygamberimiz (sallallahu aleýhi we sellem) aýtdy: “**Müsriklere muhalefet ediň** (olaryň tersine hereket ediň): **sakalyňzy góýberiň we murtlaryňzy gysgaldyň.**”¹⁷

-Pygamberimiz (sallallahu aleýhi we sellem) aýtdy: “**Ýahudylara muhalefet ediň** (olaryň tersine hereket ediň): **aýakgaply namaz kylyň çünkü olar (yahudylar) aýakgaply we şyppykly namaz kylmazlar.**”¹⁸

-Ümmi Selemeden (radiallahu anha) şeýle diýeni rowaýat edilýär: Pygamberimiz (sallallahu aleýhi we sellem) köplenç birinji we dördünji günleri agyz beklärdi we şeýle diýerdi: “**Bular müşrikleriň baýram (günleridir). Men**(bu günleri oraza tutmak bilen) **olara muhalefetetmek** (olara garşı bolmak) **isleyärin.**”¹⁹

-Ebu Musa el-Eşarıň (radiallahu) şeýle diýeni rowaýat edilýär: Ýahudylar aşura günü baýram bellärdiler. Pygamberimiz (sallallahu aleýhi we sellem) şeýle diýdi: “**Siz olara muhalefet** (olaryň edeniniň tersini) **ediň. Siz agyz bekläň.**”²⁰

Sahabalaryň kapyrlara meñzemezlik barada aýdan sözleri.

-Mü'minleriň Emiri Omar bin el-Hattab (radiallahu anh) şeýle diýdi: “**Allahyň duşmanlary (kapyrlar) baýram bellänlerinde, olardan uzuk duryň.**”²¹

- Muhammed bin Sirinden şeýle rowaýat edilýär, ol şeýle diýdi: “**Ali (radiallahu anha) Nowruz sowgady getirdiler. Bu näme? Diýdi. Olar: Eý mü'minleriň Emiri, bu gün Nowruz günüdür, diýdiler. Hezreti Ali: Her günü feýruz ediň, diýdi. Ebu Usame aýtdy: Ali Nowruz diýilmegini halamaýardy.**”²²

-Abdullah bin Amr bin el-As (radiallahu anh) şeýle diýdi: “**Kim-de kimgaýry dinlileriň nowruzlaryna we baýramyna goşulsa we tä ölyänçä olara meñzäp gezse, kyýamat gününde ol (kapyrlar) bilen bile direldiler.**”²³

- Abdullah bin Mesud (radiallahu anh) şeýle diýyär: “**Kalplar biri-birine meñzemese, daş görnüş biri-birine meñzemez.**”²⁴

Kapyrlaryň baýramyny bellemezlik barada alymlaryň aýdan sözleri:

Hanefi alymlaryndan Molla Aliýýul Kari (rahimahullah) şeýle diýyär: “**Nowruz günü mejusulara ýumurtga sowgat bermek küfürdir. Çünkü muny etmek bilen olaryň küfrüne we azgynlygyna kömek etdiğin bolar ýa-da olara meñzedigin bolar....**” Mejmau'n-Newäzil”de şeýle diýilýär: Nowruz günü mejusular (baýram için) üýşende,

musulmanlardan biri hem olaryň üýşmeleňi barada: Gowy geçirdiler diýse, kapyr bolar. Çünkü bu sözi diýmek bilen, Yslamy erbetlemegi içine aljak derejede, küfrüň (kapyrlaryň) ýagdaýyny halaýandygyny aýtdygy bolar. “el-Fetawa-es-Sugra”da şeýle diýilendir: Kim öñ almaýan zadyny nowruz gününüň hormaty üçin (nowruz bellemek maksady bilen) satyn alsa kapyr bolar. Çünkü muny etmek bilen kapyrlaryň baýramyna sylag-hormat etdigi bolar.”²⁵

Uly alym muhaddis ez-Zehebi (rahimahullah) kapyrlaryň baýramyny bellemek barada şeýle diýendir: “**Ýahudylaryň we Hristianlaryň baýramlaryna we belli günlerine goşulmakdan beter erbet zat barmy?** Çünkü käbi musulmanlar, olaryň (kapyrlaryň) edişleri ýaly (kapyrlaryň baýramyna mahsus bolan) çörek bişirýärler, dürli tütünler (salýutlar) satyn alyarlar, zenanlara we çagalara hyna (boýag) edýärler, ýumurtga boýaýarlar, täze egin-esikler geýinip, bezenip şähere we çeşmeleriň boýuna gezmäge çykýarlar. Olar (kapyrlar) biziň gol astymyzda yaşasalarda biziň hiç bir zademyza goşulmazlar, biziň baýramlarymyzda (baýram belläp) bize meñzemezler....

(Pygamberimiziň) sünnetine, ýoluna garşy gelip durkalar, din duşmany azan kapyrlaryň edenini edip (baýramyny belläp), kyýamat günü Pygamberimiziň yüzüne nädip seretjek?

Eger bir kişi: Biz (bu baýramy) diňe çagalar we zenanlar güýmensin diýip, (olaryň göwni) üçin belleyäris diýse, ol kişä: Ynsanlaryň iň ýamany maşgalasynyň we çagalarynyň, Allahy närazy etjek zady etmelerine rugsat beren kişidir, diýiler.

Abdullah bin Amr bin el-As (radiallahu anh) şeýle diýdi: “**Kim-de kimgaýry dirliliřiň nowruzlaryna we baýramyna goşulsa we tä ölyänçä olara meñzäp gezse, kyýamat gününde ol (kapyrlar) bilen bile direldiler.**” Bu Onuň sözüdür. Bu söz, bu herekediň (kapyrlaryň baýramyny bellemegiň) uly günälerdendigini aňladar we ondan az zady eden (bellän) kişi netijede ondan has beterini etmäge başlar. Bir musulmanyň bu (şer) gapysyny doly ýapmagy we maşgalasyny, bu zatlardan uzak tutmagy gerekdir. Ýagşylyk we haýyr işler adatdyr. Bidgatlardan goranmak ybadatdyr.... ”²⁶

Eý musulman ýekeje gezek bir ýahudynyň ýa-da hristianyň musulmanyň Gurbanlygynda goýun soýanyny gördiňmi ýa-da Ramazan baýramynda fytr sadakasyny berenini gördüňmi? Elbetde sen olaryň beýle ednini görseň, olar musulman bolaýdymka diýersiň! Ýa-da kapyrlaryň musulmanyň baýramy mynasybetli öýlerinde ýörite nahar bişirip üýşmeleň edenlerini, çagalaryna sowgat alanlaryny gördüňmi?

Allah bizi gaflat ukusundan oýandyrsyn.

Uly alym meşhur Ibn el-Kaýýim (rahimehullah) şeýle diýyär: “**Kapyrlary simwollary (baýramlary) mynasybetli gutlamak alymlaryň bir agyzdan aýtmagy bilen haramdyr. Bu diýmek ýagny olara “baýramyň mübärek bolsun” ýa-da “baýramyň gutly bolsun” ýaly zatlar aýtmakdyr.** Buny diýen kişi bu söz sebäpli kapyr bolmasada, haram işi etdigi bolar. Bu bir Hristiana haja (kresta) sežde edenligi üçin gutlamak ýaly zatdyr. Hatda (kapyryň baýramyny gutlamak) bir kişini şerap içenligi, adam öldürenligi, zyna ýaly uly günä edenligi üçin gutlamakdan hasa beterdir. Diniň gadryny bilmeyän we bu işiň erbetliginden habary bolmaýan köp kişi, bu günä sezewar bolarlar. Bir kişini günüsi ýa-da bidgaty ýa-da küfri sebäpli gutlan kişi, hökman Allahyň gazabyna duçar bolar.”²⁷

Allaha hamd, Pygamberimiz Muhammed salat we salam bolsun.

1-Buhari, Muslim.

2-Hakim, el-Mustedrek. Şeyh Albani hadysa sahyh diýdi. Seret: es-Sahiha, No: 1348.

3-Bakara, 2/145.

4-Rad, 13/37.

5-Bakara, 2/104.

6-Hadid, 57/16.

7-Hud, 11/113.

8-Maide, 5/51.

9-Furkan, 25/72.

10-Ebu Dawud, Şeyh Albani sahyh diýdi.

11-Tirmizi. Şeyh Albani sahyh diýdi.

12-Taberani, el-Mujemul-Kebir, 1/118. Şeyh Albani hasen diýyär: es-Silsiletus-Sahih, 5/193.

13-Ebu Dawud. Şeyh Albani sahyh diýdi.

14- Mirakatul-Mefatih Şerhu Mişkatil-Mesabih.

15-Sahyh Buhari.

16-Ebu Dawud. Şeyh Albani Sahyh diýdi.

17-Sahyh Muslim.

18-Ebu Dawud. Şeyh Albani sahyh diýdi.

19-Ahmed, Müsned, 6/324. Senedi hasen.

20-Sahyh Buhari.

21-Beyhaki, es-Sunenul-Kubra.

22-Beyhaki, es-Sunenul-Kubra.

23-Beyhaki, es-Sunenul-Kubra.

24-Beyhaki, es-Sunenul-Kubra.

25-Şerhu'l-Fykhu'l-Ekber.

26-Teşbihul'-Hasis bi Ehli'l-Hamis, Tahkyk: Meşhur Hasen Selman. Mejelletu'l-Hikme.

27-Ahkamu Ehli-Zymme.Muhammed bin Salih el-Useýmin, Mejmuu Fetawa we Rasail, 3/44.